

Milieuaspecten van de beroepsmatige dierplaagbestrijding

Summary

Prevention of the use of pesticides in pest control is an important item of environmental protection measures. The first obligation of the pest control technician, after having determined a certain pest species, should be establishing the necessity of prevention measures to be taken, before even thinking of the use of pesticides. These could be repair of technical shortcomings in buildings, hygienic measures or physical control such as freezing or heating or solving a moist problem. And of course when storing, transporting or using pesticides the slogan should be: Caution is good for the environment.

Inleiding

Bij meldingen over ongedierte, een nog steeds ingeburgerde term, wordt door klagers direct gevraagd om het uitvoeren van een bestrijdingsactie met chemische middelen. De veronderstelling dat "ongewenste", "enge" bestjes alleen maar weg te krijgen zijn met behulp van bestrijdingsmiddelen is echter onjuist.

Afgaande op de leefwijze van een diersoort dient te worden nagegaan welke weringsmaatregelen kunnen worden genomen. Dat kunnen zijn bouwtechnische weringsmaatregelen of maatregelen van hygiënische aard; schoonmaken dus. Hieronder valt zeker het saneren van de ontwikkelingsbronnen.

Ook fysische bestrijding: het verhogen of verlagen van de temperatuur en het verlagen van de relatieve luchtvochtigheid, draagt bij tot de vermindering of oplossing van het (insekten)probleem dat men heeft.

De soort maatregelen die men moet nemen hangt nauw samen met de leefwijze van de betrokken diersoort. Het **voorkómen** van het gebruik van

bestrijdingsmiddelen is een belangrijk **milieuaspect** in de beroepsmatige ongediertebestrijding.

Als door de bestrijdingstechnicus of -deskundige een onderzoek is ingesteld naar dierplagen in woningen of bedrijven moet in de advisering steeds worden begonnen met het vaststellen van noodzakelijk te nemen weringsmaatregelen. Het zo mogelijk toepassen van alternatieve bestrijdingsmiddelen en -methoden verdient de voorkeur.

Melding

Als een melding over hinder door plaagdieren ontvangen wordt, zal een aantal basisgegevens worden genoteerd dat nodig kan zijn voor de determinatie van geleedpotigen of beoordeling van het probleem. Als de naam van de betrokken diersoort is vastgesteld en men is bekend met de leefwijze ervan, dan moet uit de gegevens of plaatselijk onderzoek blijken welke maatregelen moeten worden genomen om het gebruik van bestrijdingsmiddelen te voorkomen, dan wel te beperken.

Weringsmaatregelen

Bouwkundige weringsmaatregelen bestaan bijvoorbeeld bij de bruine rat in veel gevallen eenvoudig uit het herstel van defecte rioleringen. Veelal weet de bestrijdingstechnicus dat de problemen uitsluitend door herstel van de riolering kunnen worden opgelost.

De bewoners willen over het algemeen snel van hun probleem af en dringen vaak aan op het gebruik van bestrijdingsmiddelen.

Het gebruik daarvan heeft, zonder de genoemde herstelwerkzaamheden, echter slechts een tijdelijk effect. De eigenaar van een pand moet door de verantwoordelijke gemeentelijke dienst worden verplicht de nodige maatregelen

te treffen voordat een bestrijdingsactie kan worden uitgevoerd. Een aan-schrijvingsprocedure op grond van Woningwet en Bouwverordening geeft daar de mogelijkheden voor. De dienst Bouw- en Woningtoezicht moet dan wel tijdig op de hoogte worden gebracht van de bestaande problemen.

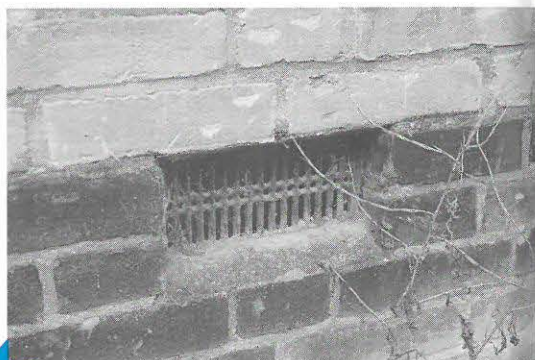
Hygiënische weringsmaatregelen bestaan simpelweg uit het saneren van de bronnen, waarin plaagdieren zich tot een dierplaag kunnen ontwikkelen. Ook hier geldt dat de opdrachtgever meestal snel van zijn probleem af wil en dat hij in de veronderstelling verkeert dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen dat wel even zal regelen. Dat laatste is voor het gros van de insekte- of mijtesoorten vrijwel nooit het geval. Veel problemen kunnen ondanks het **niet** gebruiken van bestrijdingsmiddelen worden opgelost. Een goed voorbeeld dat hierbij genoemd kan worden, is dat van de voorraad-insekten. Afhankelijk van de ontwikkelingsduur van het soort insect waar het om gaat, kan worden nagegaan hoe lang een bron al tenminste aanwezig moet zijn geweest op het moment dat (veel) volwassen exemplaren worden aangetroffen. In de keuken van een woning kan veelal een vergeten voedselvoorraadje als bron worden aangewezen. In opslagplaatsen voor grondstoffen van levensmiddelen zal de bron een partij uit de opslag zelf zijn. Vernietiging daarvan dient te worden overwogen.

Als echter in een productiebedrijf gemorste grondstoffen in "vergeten hoeken" achterblijven, is het opruimen daarvan noodzakelijk en het gebruik van bestrijdingsmiddelen vaak niet of slechts in beperkte mate nodig.

Van een aantal insekte- en mijtesoorten is bekend dat zij bijzonder goed gedijen in ruimten, waar de temperatuur en de

relatieve luchtvochtigheid hoog zijn. Het gaat dan niet om de totale ruimte, maar juist om de "klimatologische" omstandigheden in al die dode hoeken, waar luchtcirculatie afwezig is en de natuurlijke ventilatie onvoldoende haar werk kan doen. Ook in deze gevallen siert het de bestrijdingstechnicus als hij bij de opdrachtgever aandringt op fysieke weringsmaatregelen. Deze kunnen bestaan uit het verlagen van de temperatuur en de relatieve luchtvochtigheid op de ontwikkelingsplaatsen van de insecten of mijten. Soms kan verbetering worden bereikt door de situatie bouwkundig aan te passen. Anderzijds zijn maatregelen bij opslag, zoals het vrijhouden van de muren, een verbetering. Als dergelijke maatregelen mogelijk zijn kan ook hier de toepassing van bestrijdingsmiddelen grotendeels of geheel achterwege blijven.

Geconcludeerd kan worden dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen niet alleen zaligmakend is. Het nemen van de juiste weringsmaatregelen dient te allen tijde bevorderd te worden, teneinde het gebruik van bestrijdingsmiddelen te beperken. Als het gebruik ervan toch nodig is, dan zal de bestrijdingstechnicus

wering om te voorkomen dat knaagdieren binnendringen en moeten worden bestreden

vanuit milieu-oogpunt met het volgende rekening moeten houden.

Aandachtspunten

Afhankelijk van de leefwijze van de te bestrijden diersoort zal gekozen moeten worden voor een deugdelijk middel. Kies altijd voor het voor de mens en zijn directe leefomgeving minst giftige middel. Gebruik daarbij niet meer van het middel dan noodzakelijk is en pas de voorgeschreven dosering toe.

In de gebruiksaanwijzing van de meeste middelen staat de benodigde hoeveelheid per te behandelen eenheid aangegeven. Het toepassen van meer middel zal in het algemeen geen beter resultaat van de bestrijding geven. Behandel uitsluitend de schuil- en verblijfplaatsen van de plaagdiersoort. Als u zich houdt aan de voorschriften opgenomen onder het Wettelijk Gebruiksvoorschrift en de Gebruiksaanwijzing en als u zich bij het zelf mengen van bestrijdingsmiddelen houdt aan de voorgeschreven dosering, dan mag worden verwacht dat met het gekozen middel een bestrijding succesvol zal verlopen. Dit is overigens geen vrijblijvende zaak, maar een verplichting die op de toepasser van het middel rust.

Het hoeft geen betoog dat restanten van middelen, die geen verdere toepassing krijgen, op de voorgeschreven wijze moeten worden afgevoerd naar het depot voor klein chemisch afval. Sommige gemeenten nemen bedrijfsmatig ontstaan gevaarlijk afval in. Is dat in uw gemeente niet het geval, dan dient het gevaarlijk afval via een erkende inzamelaar te worden afgevoerd. Voor de inname van bedrijfsmatig ontstaan gevaarlijk afval wordt door de gemeente of het bedrijf een formulier van afgifte verstrekt. Dit formulier dient gedurende vijf jaar bij uw administratie te worden bewaard.

Opslag en vervoer

In Dierplagen en Milieu 1993-2 en 1993-3/4 werd respectievelijk de opslag en het vervoer van bestrijdingsmiddelen besproken.

De bewaarplaats voor bestrijdingsmiddelen moet op grond van het Bestrijdingsmiddelenbesluit aan bepaalde eisen voldoen. Bij zeer grote hoeveelheden opgeslagen bestrijdingsmiddelen (> 400 kg) dient de opslagplaats te voldoen aan de voorschriften uit de CPR 15-3 richtlijn.

Voor het vervoer van meer dan 100 kg bestrijdingsmiddelen zijn voorwaarden gesteld in het Reglement voor het vervoer over Land van Gevaarlijke stoffen (VLG). Ook hierbij geldt: Veiligheid, goed voor het milieu.

Het verdient aanbeveling beide nummers daar nog eens op na te slaan.

A.D. Bode.